

ЗАТВЕРДЖЕНО
Методичною радою
університету
від 26.02.2020
(протокол № 5)

Силабус
навчальної дисципліни
Психологія конфлікту
2024-2025 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: Середня освіта (інформатика)

Спеціальність: 14 Середня освіта

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Рівень вищої освіти: I рівень

Викладач (і)	Кочерга Євгенія Володимирівна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-psihologiya/
Контактний тел.	0688688089
Е-mail викладача:	blagomir2013@gmail.com
Графік консультацій	індивідуальний

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
5/150	26	24	100	залік

Семестр: осінній, весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: конфлікт, конфліктна ситуація, динаміка конфлікту, ескалація конфлікту, види конфліктів, стратегія поведінки в конфлікті, структура конфлікту, управління конфліктом.

Мета та предмет курсу: є забезпечення загальної, теоретичної та практичної підготовки студентів у галузі конфліктології з метою їх підготовки до професійної діяльності.

Предмет вивчення: психологічні закономірності виникнення, розвитку та розв'язання конфліктів, а також керування конфліктами та їх профілактика.

Компетентності та програмні результати навчання згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми

№		Компетентності
1.	Фахові компетентності	ФК1. Здатність розуміти та уміло використовувати психолого-педагогічні знання для забезпечення психологічно-безпечного середовища в закладах освіти. ФК10. Здатність до використання знань методологічних основ та загальних підходів освіти для здійснення типових педагогічних досліджень. ФК12. Знання про етапи розвитку та становлення психології як науки; про психічні явища, їх виникнення, розвиток та прояви; основні поняття, категорії

		психологічної науки; закономірності психічного розвитку; особливості вікового розвитку; механізми міжособистісної взаємодії в різних соціальних групах та спільнотах.
Програмні результати навчання (ПР) (за стандартом)		
<p>ПРН 1. Управляти процесом знаходження, обробки, аналізу та синтезу інформації з різних джерел на основі перевірених фактів та логічних аргументів.</p> <p>ПРН 2. Вирішувати практичні завдання майбутньої професійної діяльності на основі інтегрування та адаптування знань законів та принципів побудови та функціонування комп'ютерної техніки.</p> <p>ПРН 3. Вирішувати практичні завдання на різних етапах здійснення педагогічного процесу на основі інтегрування та адаптування знань законів навчання.</p> <p>ПРН 4. Представляти складну комплексну інформацію у стислій формі усно та письмово рідною та іноземною мовою, використовуючи комунікаційні навички та інформаційно-комунікаційні технології.</p> <p>ПРН 5. Визначати значущість мети своєї діяльності, на основі самостійного пошуку знань, їх осмислення та рефлексії.</p> <p>ПРН 6. Дотримуватися строгих вимог дисципліни, планування та управління часом, з урахуванням особливостей групової роботи та встановлення зв'язків між людьми.</p> <p>ПРН 7. Дотримуватись етичних принципів як з погляду професійної чесності, так і з погляду розуміння можливого впливу досягнень інформаційно-комунікаційних технологій на соціальну сферу.</p> <p>ПРН 8. Оцінювати важливість базових знань фундаментальних розділів математики, фізики в обсязі, необхідному для володіння науковим апаратом комп'ютерних наук та використання методів моделювання в педагогічному та технологічному процесах.</p> <p>ПРН 9. Визнання цінності та поваги до різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ПРН 10. Розуміння сутності та предметної області майбутньої професії, її місця в народному господарстві.</p> <p>ПРН 11. Демонструвати здатність бути критичним і самокритичним при прийнятті обґрунтованих рішень та оцінюванні якості робіт.</p> <p>ПРН 12. Визначати та застосовувати технології психолого-педагогічної взаємодії в закладах освіти для забезпечення оптимального психологічного середовища на підставі знань психофізіологічних основ формування професійних умінь і навичок, методів вікової та педагогічної психології, методів психодіагностики, методів мотивації навчальної діяльності.</p> <p>ПРН 13. Підбирати програмно-апаратні засоби, програмні технології та сучасні інформаційні системи для улаштування комп'ютерного класу, дотримуючись вимог до освітлення, мікроклімату, електро та пожежної безпеки на основі знань принципів побудови інформаційних систем та організації захисту інформації.</p> <p>ПРН 14. Розробляти та підбирати навчальне, інформаційно-методичне й технічне забезпечення на основі знань основних положень вітчизняного освітнього законодавства та методики навчання інформатики.</p> <p>ПРН 15. Розробляти й коригувати систему контролю за навчальним процесом, а також будувати міркування з приводу її удосконалення, усвідомлюючи складові майбутньої професійної діяльності та вимоги щодо їхнього виконання на підставі аналізу мети навчання з урахуванням умов до об'єктивної перевірки та оцінювання ЗУН учнів.</p> <p>ПРН 16. Розробляти проекти з обліку, аналізу, управління та регулювання процесом навчання учнів загальноосвітньої школи інформаційно-комунікаційним технологіям, усвідомлюючи наступність у навчально-виховному процесі, на основі знань засобів діагностування стану педагогічних систем.</p>		

ПРН 17. Розробляти, вдосконалювати та впроваджувати методики навчання інформаційно-комунікаційним технологіям на основі знань методів, засобів, форм навчання та їх класифікацій, характеристик, умов вибору та вимог до реалізації.

ПРН 18. Відображати докладну, цілісну функціональну структуру реальної діяльності у вигляді нормативної та технічної документації ґрунтуючись на знаннях змісту та організації освітнього процесу, а також на принципах дидактичного проектування, способах збору та опрацювання інформації.

ПРН 19. Здійснювати типове педагогічне дослідження, усвідомлюючи інтеграційну і взаємообумовлюючу сутність процесів виховання і навчання, їхню роль у розвитку людини і формуванні її особистості, на основі знань закономірностей і принципів, етапів і напрямків виховання й навчання.

ПРН 20. Здійснювати творче перетворення педагогічних об'єктів, прагнучи нових та нестандартних рішень професійних завдань, на основі знань видів та особливостей здійснення розумових операцій.

ПРН 21. Продемонструвати розуміння закономірностей та особливостей розвитку й функціонування психічних явищ і феноменів у філо-соціо-онтогенезі.

ПРН 22. Продемонструвати розуміння етапів розвитку та становлення психологічної науки, її основних понять, категорій, методів, фактів, механізмів та закономірностей психічних явищ; особливостей міжособистісної взаємодії у соціальних групах та спільнотах.

ПРН 23. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; навички здійснення безпечної діяльності; визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків; здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ПРН 24. Ідентифікувати небезпечні та шкідливі виробничі фактори, що супроводжують працю на виробництві; організувати вирішення питань охорони праці на виробництві (організації); використовувати нормативні документи та забезпечувати безпечні й нешкідливі умови праці на виробництві; розробляти заходи з профілактики виробничого травматизму та професійної захворюваності.

Зміст курсу

Змістовий модуль 1. Загальна теорія конфлікту.

Тема 1. Конфлікт: загальні та особливі характеристики.

Тема 2. Психологічна феноменологія конфліктів.

Змістовий модуль 2. Психологічні причини конфліктів та особистість.

Тема 3. Психологічні причини конфліктів.

Тема 4. Внутрішньоособистісні конфлікти.

Змістовий модуль 3. Конфлікти у взаємодії людей.

Тема 5. Міжособистісні конфлікти.

Тема 6. Конфлікти у різних сферах і формах взаємодії людей.

Змістовий модуль 4. Теорія та практика управління конфліктами.

Тема 7. Управління конфліктами.

Тема 8. Профілактика конфліктів.

Методи навчання:

- словесні: пояснення, лекція, бесіда;

- наочні: ілюстрування, самостійне спостереження;
- практичні: вправи, практичні роботи;
- методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок;
- пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові;
- **методи стимулювання навчальної діяльності:** методи навчальної дискусії, пізнавальних ігор, створення ситуації інтересу в процесі викладання навчального матеріалу, створення ситуації новизни навчального матеріалу, опори на життєвий досвід здобувачів;
- **методи контролю і самоконтролю у навчанні:** метод усного контролю (основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване), метод письмового контролю; метод тестового контролю;
- методи викладання: інформаційно-повідомляючий, пояснювальний, інструктивно-практичний, пояснювально-спонукаючий;
- методи навчання: виконавчий, репродуктивний (відтворюючий), продуктивно-практичний; частково-пошуковий;
- психологічний дебрифінг.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Своєчасне виконання практичних завдань та самостійної роботи є обов'язковим. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання тем курсу, що були пропущені або не підготовлені, відбувається на консультаціях згідно графіку.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання норм академічної доброчесності є загальною вимогою для студентів БДПУ згідно з Положенням про академічну доброчесність у БДПУ. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. При повторних порушеннях, беручи до уваги моральний аспект проблеми, до студента можуть бути застосовані дисциплінарні заходи.

Політика щодо відвідування. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекційні та практичні заняття курсу. За об'єктивних причин (хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: Вивчення курсу передбачає використання ТЗН (мультимедійний проектор, екран, ноутбук тощо), офіційних каналів зв'язку (Viber, Google, Zoom, Skype, електронна пошта тощо) та освітніх платформ (MOODLE, Всеосвіта та ін.).

Система оцінювання та вимоги:

Рейтингові бали за виконання різних видів навчальних завдань

1. Відповідь та активність на практичному занятті - до 3 балів.

3 бали - систематичні та глибокі знання програмового матеріалу з теми; послідовне, логічне та повне розкриття змісту питань; вільне володіння термінологією; наведення прикладів; правильні відповіді на додаткові питання; висвітлювання додаткової наукової інформації (виступи, реферати, презентації).

2 бали - систематичні та глибокі знання програмового матеріалу з теми; послідовне, логічне та повне розкриття змісту питань; вільне володіння термінологією; наведення прикладів; правильні відповіді на додаткові питання.

1 бал – прогалини у знаннях програмового матеріалу з теми, помилки у розкритті змісту питань, труднощі у розкритті змісту основних понять теми, відсутня активність при обговоренні питань теми.

2. Виконання самостійної роботи - до 2 бала.

2 бали – послідовне, логічне та повне виконання завдань самостійної роботи, творчий підхід до їх виконання, використання додаткової наукової інформації, наявність висновків та їх інтерпретація.

1 бал – виконання завдань самостійної роботи не в повному обсязі, поверховий виклад матеріалу та відсутність власних думок, відсутність логічних висновків.

3. Тестовий контроль з теми — до 3 балів.

4. Написання есе — 4 б.

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Дученко М. М., Шевчук О. А. Конфліктологія. Практикум : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» освітньою програмою «Управління персоналом та економіка праці». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 88 с.
2. Єременко Л. В. Конфліктологія : навчальний посібник. Мелітополь : ФОП Однорог Т. В., 2018. 219 с.
3. Конфліктологія : загальна та юридична : підручник / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, О. М. Сахань, В. Д. Воднік; за заг. ред. Л. М. Герасіної. Харків : Право, 2021. 224 с.
4. Конфліктологія : курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с.

5. Матвійчук Т. Ф. Конфліктологія : навчально-методичний посібник. Львів : Вид-во «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2018. 76 с.
6. Петрінко В. С. Конфліктологія : курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с.
7. Цюрупа, М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів : навч. посіб. Київ : Кондор, 2015. 172 с.
8. Яхно. Т., Куревіна І. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 168 с.

Допоміжні

1. Ануфрієва Н. М. Психологія конфлікту : навч. посіб. Київ : Ін-т післядипломної освіти КНУ, 2005. 101 с.
2. Ващенко І. В., Гіренко С. П. Загальна конфліктологія : навч. посіб. 2-ге вид. Харків : Оригінал, 2001. 384 с.
3. Гуменюк Л. Й. Соціальна конфліктологія: підручник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 564 с.
4. Долинська Л. В., Матяш-Заяц Л. П. Психологія конфлікту. Київ : Каравела, 2010. 304 с.
5. Дуткевич Т. В. Конфліктологія з основами психології управління : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 456 с.
6. Конфліктологія : навч. посіб. / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, В. Д. Воднік та ін. Харків : Право, 2012. 128 с.
7. Ложкін Г. В., Пов'якель Н. І. Психологія конфлікту : теорія і сучасна практика : навчальний посібник. Київ : ВД «Професіонал», 2007. 416 с.
8. Нагаєв В. М. Конфліктологія : курс лекцій (модульний варіант) : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 198 с.
9. Пірен М. І. Конфліктологія : підручник. Київ : МАУП, 2003. 360 с.
10. Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник : навч. посіб. Київ : Каравелла, 2012. 328 с.
11. Скібіцька Л. Конфліктологія : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 383 с.
12. Філоненко М. М. Психологія спілкування : підруч. для вищ. навч. закл. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 224 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://library.bdpu.org.ua/> Бібліотека БДПУ
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека імені В. І. Вернадського
3. <http://nplu.org/> Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
4. <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe>
[C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB) Електронна бібліотека “УКРАЇНКА”
5. <https://zounb.zp.ua/> Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека
6. <https://kdket.lcloud.in.ua/ebook/224> Навчальна хмара. Електронні підручники.